

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

ב.

עין משפט
נר מצוה

עו א מיי פיה מהל
אשמת הלכה:
עו ב מיי פ"ב מהל
מעשר עמי מל ה:
עו ג מיי ע"ש הל' ט:
עו ד מיי פ"ט מהל
סנהדרין הל' ד ופ"י
קמ"ג ופ"י מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
פ ה מיי פ"ט מהל
סנהדרין הל' ד ופ"י
קמ"ג ופ"י מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
ז מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
ח מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
ט מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
י מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
יא מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
יב מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
יג מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
יד מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:
טו מיי ע"ש מהל ע"ו הל'
טו סמ"ג לאוין פ"ב טו"ע
י"ד ס"י ק"פ ספ"ק ט:

לוקה אחת. ללא הוצאה מידי טבל בקריאת שם זה וקאכיל מעשר ראשון הטבול לתרומת מעשר וקעבר אלאו לטבל אכלו איסור תרומה דקאכיל ליכא דהא כהן הוא ונהי (א) אי הוא אמר תרומת מעשר צלמנעמיה הוי מני אכיל כולה ולא לקי מידי דהוי(ב) תרומת מעשר לכהן והוא כהן ואמעשר ראשון ואמעשר שני לא לקי דהא אף לזרים שרי: הכי גרסינן **טעמא דמעשר שני** זירושלים ומעשר עמי בגבולין **הא מעשר שני בגבולין לוקה שלש דעייליה.** לירושלים וקרא עליה שם והדר אפקיה חוץ לחוץ מעשר שני פני החומה הלכך לוקה שלש: אי **הכי מאי למימרא** הכא במאי עסקינן כגון דעיילניהו בטיבלייהו *וקסבר(ג) מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין וסבר ר' יוסי מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין וסבר ר' יוסי והתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי יוסי(ד) לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על פירות שלא נגמרה מלאכתן ועברו בירושלים שיפדה מעשר שני שלהן ויאכל בכל מקום ועל מה נחלקו על פירות שנגמרה מלאכתן ועברו בירושלים שבית שמאי אומרים יחזיר מעשר שני שלהם ויאכל בירושלים וב"ה אומרים יפדה ויאכל בכל מקום ואי סלקא דעתך מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין הא קלטהו מחיצות(ה) אמר(ו) רבה מחיצה בלאכול דאורייתא ומחיצה לקלוט דרבנן וכי גזור רבנן כי איתיה בעיניה בטבליה לא גזור רבנן רבינא אמר כגון דנקיט ליה בקניא ותפשוט(ז) בעיא דרב פפא:

לוקה אחת וזר שאכלה לוקה שתיים שאילו בתחלה אכלה אינו לוקה אלא אחת טעמא דאיתיה בירושלים הא בגבולין לוקה שלש(ח) דאע"ג דלאו רואה פני חומה דעיילי ואפקי אי הכי מאי למימרא הכא במאי עסקינן כגון דעיילניהו בטיבלייהו *וקסבר(ג) מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין וסבר ר' יוסי מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין וסבר ר' יוסי והתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי יוסי(ד) לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על פירות שלא נגמרה מלאכתן ועברו בירושלים שיפדה מעשר שני שלהן ויאכל בכל מקום ועל מה נחלקו על פירות שנגמרה מלאכתן ועברו בירושלים שבית שמאי אומרים יחזיר מעשר שני שלהם ויאכל בירושלים וב"ה אומרים יפדה ויאכל בכל מקום ואי סלקא דעתך מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין הא קלטהו מחיצות(ה) אמר(ו) רבה מחיצה בלאכול דאורייתא ומחיצה לקלוט דרבנן וכי גזור רבנן כי איתיה בעיניה בטבליה לא גזור רבנן רבינא אמר כגון דנקיט ליה בקניא ותפשוט(ז) בעיא דרב פפא:

מתני' יהקורח קרחה בראשו והמקיף פאת ראשו והמשחית פאת זקנו והשורט שריטה אחת על המת חייב שריטה אחת על הראש מותים או חמש שריטות על מת אחד חייב על כל אחת ואחת(א) על הראש שתיים אחת מכאן ואחת מכאן(ב) על הזקן שתיים מכאן ושתיים מכאן ואחת מלמטה רבי אליעזר אומר אם נישלו כולן כאחת אינו חייב אלא אחת ואינו חייב עד שימשלו בתער רבי אליעזר אומר אפילו לקמו במלקט או ברהיטני חייב: גמ' תנו רבנן י"א יקרחו יכול אפילו קרח ארבע וחמש קריחות לא יהא חייב אלא אחת תלמוד לומר קרחה לחיוב על כל קרחה וקרחה בראשם מה תלמוד לומר לפי שנאמר לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת יכול לא יהא חייב אלא על בין העינים בלבד מנין לרבות כל הראש תלמוד לומר בראשם לרבות כ"ל הראש ואין לי אלא כ"בכהנים שריבה בהן הכתוב מצות יתירות ישראל מנין נאמר כאן קרחה ונאמר להלן קרחה מה להלן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש כבין העינים אף כאן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש כבין העינים ומה להלן על מת יאף כאן על מת הני ד' וה' קריחות ה"ד אילימא בזה אחר זה ובחמש התראות פשיטא אלא

לוקה אחת. ללא הוצאה מידי טבל בקריאת שם זה וקאכיל מעשר ראשון הטבול לתרומת מעשר וקעבר אלאו לטבל אכלו איסור תרומה דקאכיל ליכא דהא כהן הוא ונהי (א) אי הוא אמר תרומת מעשר צלמנעמיה הוי מני אכיל כולה ולא לקי מידי דהוי(ב) תרומת מעשר לכהן והוא כהן ואמעשר ראשון ואמעשר שני לא לקי דהא אף לזרים שרי: הכי גרסינן **טעמא דמעשר שני** זירושלים ומעשר עמי בגבולין **הא מעשר שני בגבולין לוקה שלש דעייליה.** לירושלים וקרא עליה שם והדר אפקיה חוץ לחוץ מעשר שני פני החומה הלכך לוקה שלש: אי **הכי מאי למימרא** הכא במאי עסקינן כגון דעיילניהו בטיבלייהו *וקסבר(ג) מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין וסבר ר' יוסי מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין וסבר ר' יוסי והתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי יוסי(ד) לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על פירות שלא נגמרה מלאכתן ועברו בירושלים שיפדה מעשר שני שלהן ויאכל בכל מקום ועל מה נחלקו על פירות שנגמרה מלאכתן ועברו בירושלים שבית שמאי אומרים יחזיר מעשר שני שלהם ויאכל בירושלים וב"ה אומרים יפדה ויאכל בכל מקום ואי סלקא דעתך מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיין הא קלטהו מחיצות(ה) אמר(ו) רבה מחיצה בלאכול דאורייתא ומחיצה לקלוט דרבנן וכי גזור רבנן כי איתיה בעיניה בטבליה לא גזור רבנן רבינא אמר כגון דנקיט ליה בקניא ותפשוט(ז) בעיא דרב פפא:

מן דכמאן דרחה פני החומה דמי ולוקה משום לא תוכל אי הדר ארחקיה ואכליה ותפשוט מיניה צעיא דרב פפא דצעא לעיל: **מתני' הקורח קרחה בראשו.** על המת כדמפרש בגמרא: והמקיף פאת ראשו. (א) משום דצעו למימר הי יניחו פאתי ראשו נקיט ליה: שרע. עושה חצורה בעלמנו משום כער ממו: השורט שריטה אחת על המס חייב. הכא לאו דוקא נקט שריטה אחת אלא משום דצעו לפלוגי לקמיה בין שריטה אחת לשתי שריטות נקיט ליה נמי הכא וכדמומה ללא גרסינן ליה: שריטה אחת על ה' מסיס או ה' שריטות על מס אחד. בגמרא מרבי ליה דחייב על כל אחת ואחת: חייב על הראש. על הקפת הראש חייב שתי מלקיות דשתי פאות יש לו לראש שהראש כשתי חתיכות מקום השיער חתיכה אחת ומקום הפנים והזקן חתיכה אחת ומתחברות זו עם זו ככל האופן מלפניו מקום שלושינו טפפליא ושם נקרא פאה ששם סוף הראש מקום חיבור הפרקים ונמנא שיש לו שתי פאות זעירא מכאן וזעירא מכאן וחייב עליהן שתיים אפילו טעין צבת אחת צשתי ידיו וזע"ג דחד התראה קא ומתרה ליה אל תקיף דזיל הכא פאה איכא וזיל הכא פאה איכא כדאמר לקמן גבי קרחה וגבי שריטה דמיימתין(ט) לחייב על כל קרחה וקרחה ועל כל שרט ושרט ונהי דהכא לא נריך לנאמרי מוקרא דמסתמא כי היכי דאמרין ושרט לחייב על כל שרט ושרט (ט) חייב ד"ג אמרינן פאת לחייב על כל פאה ופאה דהא לאו מיתורא דקרא שמינין ליה כולי(י) כ"ש וגימגום כדאמרין לקמן דסקיניהו לחמש אצבעתיה נשא דאע"ג דליכא אלא חדא התראה מחייבין ליה חמש: שסיס מכאן. חמש פאות יש לו לזקן אחד למטה מן האופן מקום שלחי התחתון יוצא ומתפרד שם ושם נקרא פאה חצודה של לחי שזולט לחוף ששם מתחלת הזקן וכל מה שלמעלה עד הזעירא ככלל פאת הראש היא ושתי השיצולות כל אחד מהן לטוף הלחי ונקרא פאה ואחת מלמעלה שיער שבין השיצולות צלמנע טענר שזועין מנטיין: ואינו חייב עד שיטולנו כהער. מנא קמא קאמר לה ורבי אליעזר פליג עליה: גמ' הכי גרסינן לא יקרחו קרחה יכול אפילו קרח כו' תלמוד לומר קרחה. דקרא ימירא(י) הוא: בראשם מה תלמוד לומר. לאו דוקא קאמר ליה דהא ודאי איצטרך משום דהוי אחינה קרחה כל דהו אלא מידרש קא דריש ליה בראשם משמע על כל הראש שלפי שאמר כו': ולא ספודדו. בישראל כתיב ולא יקרחו ככהניס: בין העינים. בין העינים.

(א) ומדרש פה. קדוש נט: צ"ב קמ: חולין ק"ל: בסוכות י"א. (ב) ז"ל יהונתן. (ג) ז"ל פ"ג מ"ו. (ד) סנהדרין ק"ג. ע"ש ב"מ ג"ג: ע"ש. (ה) ס"ח רבא. (ו) ונלטיט: (ז) שבעות ב: ונ"ש מוס' ד"ה חייב, (ח) נ"ע מוס' שבעות ג. ד"ה ועל, (ט) מ"ג מ"ג. (י) קדושין ל"ג. (יא) ויבמות ה. ושי"ת. (יב) ונכ"פ: דהא, (יג) ז"ל אחר ד"ה שפידה, (יד) ונכרות לו: (ט) ר"ת מ' שפתי וירמא ש"ל א"ל ד"ה הוא וגי' רש"ל י"ס פאן מגנוס, (ט) גי' מהר"ס מנפסיס,

תורה אור השלם
1. לא יקרחו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ויבשרשם לא ישרטו שריטה:
יקרא כה ה
2. גנים אהב לז' אלהיכם לא אלהי עמכם ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת:
דברים י"ד א

הגהות הב"ח
(א) גמרא ואע"ג דלאו רואה וכו' דעייליה ואפקיה וכו' כגון דעייליה בטיבליה וקסבר ממתים: (ב) שם נמשנה שריטה (אחת) חו"מ וז"ב ס"א א"ט: (ג) רש"י ד"ה לוקה וכו' ונהי דאי: (ד) ד"ה והמקיף פאת ראשו מוס'ס. כ"ב כלומר לית ביה דבר חסד ע"ל כפ"פ"י ח"ט פירקין: (ה) ד"ה חייב וכו' דמיימתין מוקרא דחייב ע"ל כל קרחה וכו' ושרט דה"ג הבא דהכא לא לריך וכו' כולי האי אלא ממשמעויה וברבאמר לקמן בדף זה ריש ע"ב כפיטוה וכו' חמש וגימגום הס"ד: (ו) ד"ה הכי גרסינן וכו' ימירא הוא. כ"ב ס"א כדמתיין לקמן דכיפיהו ל"ה אצבעות נשא דאע"ג דליכא אלא חדא התראה מחייבין עלה חמש: (ז) תוב"ד ד"ה אמר וכו' לא אמרינן מתנות וכו' שקלטהו מחיצות ואסור לפדותו אכל לענין שלוקים בגבולין על אכילתו אמרי' כמי: (ח) ד"ה רבינא וכו' לגמרי ותפשוט:

לענין רש"י
ט"ב פ"א. ד"ע. קה. גמט"ן [מייטנ"ו]. סטור.